

Sygn. akt II Cz 970/13

POSTANOWIENIE

Dnia 25 października 2013 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodniczący SSO Mariola Wojtkiewicz

Sędziowie: SO Violetta Osińska (spr.)

SO Zbigniew Ciechanowicz

po rozpoznaniu w dniu 25 października 2013 r. w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa Gminy M. S.

przeciwko A. B. (1)

o zapłatę

na skutek zażalenia powódki na pkt 2 postanowienia Sądu Rejonowego Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 24 kwietnia 2013 r., sygn. akt I C 568/13

postanawia:

I. **oddalić zażalenie;**

II. **zasądzić od powódki Gminy M. S. na rzecz pozwanego A. B. (2) kwotę 150 zł (sto pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.**

Sygn. akt II Cz 970/13

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 24 kwietnia 2013 r. Sąd Rejonowy Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie, sygn. akt I C 568/13 umorzył postępowanie w sprawie (punkt 1. sentencji) i zasądził od powódki Gminy M. S. na rzecz pozwanego A. B. (1) kwotę 2.400 zł tytułem kosztów procesu (punkt 2. sentencji).

W uzasadnieniu Sąd wskazał, iż powód złożył pozew w elektronicznym postępowaniu upominawczym. Wobec złożenia sprzeciwu od nakazu zapłaty, w dniu 1 lutego 2013 r. Sąd Rejonowy Lublin - Zachód w Lublinie wydał postanowienie o stwierdzeniu skuteczności wniesienia sprzeciwu, utracie mocy przez nakaz zapłaty w całości oraz o przekazaniu niniejszej sprawy do rozpoznania Sądowi Rejonowemu Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie. W związku z przekazaniem sprawy Przewodniczący wezwał pełnomocnika strony powodowej do uzupełnienia braków formalnych pozwu poprzez własnoręczne podpisanie pozwu, złożenie pełnomocnictwa do reprezentowania powoda w niniejszej sprawie oraz odpisu załączników do pozwu. Wezwanie opatrzone zostało rygiorem skutków procesowych przewidzianych w art. 505³⁷ k.p.c. i zawierało zastrzeżenie terminu dwutygodniowego na wykonanie zobowiązania. Doręczenie wezwania pełnomocnikowi powoda nastąpiło w dniu 2 kwietnia 2013 r.

Powołując treść art. 505³⁷ § 1 k.p.c., art. 126 § 1 pkt 4 k.p.c., art. 126 § 3 k.p.c., art. 128 § 1 k.p.c. Sąd pierwszej instancji stwierdził, że powódka nie uzupełniła braków formalnych pozwu złożonego w elektronicznym postępowaniu upominawczym. Nie przedstawiła bowiem pozwu opatrzonego podpisem swojego pełnomocnika, ani dokumentu pełnomocnictwa, nie złożyła również odpisu pozwu, co w świetle art. 505³⁷ § 1 k.p.c. skutkuje umorzeniem postępowania.

Jako podstawę orzeczenia o kosztach postępowania Sąd wskazał art. 98 § 1 k.p.c. Sąd wskazał, iż w przypadku, kiedy zakończenie procesu następuje wskutek cofnięcia pozwu, powód co do zasady jest traktowany jako strona przegrywająca proces, gdyż rezygnuje z wykazania zasadności zgłoszonego powództwa. Jako odstępstwo od tej reguły powszechnie traktuje się tylko te sytuacje, w której strona pozwana zaspokaja roszczenia powoda, po wytoczeniu przedmiotowego powództwa. W ten sposób uznaje ona bowiem zasadność spornego roszczenia. Taki przypadek nie występował w przedmiotowej sprawie, albowiem przyczyną umorzenia postępowania było zaniechanie uzupełnienia braków formalnych pozwu po skierowaniu sprawy do zwykłego trybu postępowania. Wobec powyższego Sąd obciążył powódkę obowiązkiem zwrotu kosztów procesu poniesionych przez pozwanego. Podstawę ustalenia wysokości kosztów zastępstwa procesowego należnych stronie pozwanej stanowił § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

Powyższe postanowienie w zakresie punktu 2, zaskarżyła strona powodowa, zarzucając:

naruszenie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 505³⁷ k.p.c. poprzez przyjęcie, że umorzenie postępowania wskutek nieuzupełnienia braków formalnych pozwu wniesionego w elektronicznym postępowaniu upominawczym jest równoznaczne z przegraniem procesu,

Wskazując na powyższe, skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego pkt 2 postanowienia poprzez jego uchylenie i „oddalenie wniosku J. S. o zasądzenie kosztów postępowania”.

W uzasadnieniu podniosła, że nieuzupełnienie braków formalnych pozwu, które skutkuje umorzeniem postępowania nie jest cofnięciem powództwa, ani cofnięciem powództwa i zrzeczeniem się roszczenia. Co za tym idzie nie mają zastosowania zasady wynikające art. 203 k.p.c., do których nawiązuje art. 355 k.p.c. Następstwem czego nie można przyjąć, że zachodzi hipoteza art. 98 k.p.c. nakładająca na przegranego proces obowiązek zwrotu kosztów procesu. Nadto żaden z przepisów dotyczących postępowania elektronicznego oraz postępowania prowadzonego w następstwie uchylenia nakazu zapłaty wydanego w e.p.u. nie przewiduje orzeczenia o kosztach procesu w wypadku nieuzupełnienia braków formalnych pozwu. W szczególności, sytuacja taka nie zachodzi w wypadku postanowienia o umorzeniu postępowania na podstawie art. 505³⁷ k.p.c., który w przeciwieństwie do art. 355 § 1 k.p.c. nie zawiera sformułowania o „cofnięciu pozwu ze skutkiem prawnym”. W świetle powyższego, w ocenie powódki brak jest podstaw prawnych w obowiązujących przepisach do wydania postanowienia o kosztach postępowania w wypadku umorzenia postępowania.

Na marginesie strona skarżąca zauważyła, że w wypadku umorzenia postępowania na podstawie art. 505³⁷ k.p.c. sąd nie orzeka o uiszczonej opłacie sądowej, jaką powód uścił w związku z wniesionym powództwem. Potwierdza to zatem ww. przywołane stanowisko, iż umarżając postępowanie zainicjowane pozwem w e.p.u. powód nieuzupełniający braków formalnych nie może być traktowany jako strona przegrana.

W odpowiedzi na zażalenie pozwany A. B. (1) wniosł o jego oddalenie oraz o zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazał na wadliwe oznaczenie w petitum zażalenia jako pozwanego (...) Podkreślił prawidłowe zastosowanie w sprawie przepisu art. 98 k.p.c. . Ponadto wskazał, iż przyjęcie koncepcji powódki oznacza, iż z uwagi na brak powagi rzeczy osądzonej prowadziłyby do sytuacji, gdy powód do czasu przedawnienia roszczenia składa

kolejne pozwy przeciwko temu samemu pozwanemu, który zmuszony byłby pokrywać koszty zastępstwa procesowego przez zawodowego pełnomocnika w celu uniknięcia niekorzystnych dla siebie konsekwencji prawnych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie powódki jako bezzasadne podlegało oddaleniu.

Zasadnie w odpowiedzi na zażalenie pozwany wskazał nieprawidłowość dotyczącą oznaczenia w treści zażalenia strony pozwanej, jednakże dotyczy to jedynie fragmentu zażalenia.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 98 k.p.c. w zw. z art. 505³⁷ k.p.c., Sąd Okręgowy wskazuje, że przepisy o elektronicznym postępowaniu upominawczym nie regulują w sposób wyczerpujący procedury rozpoznania sprawy po wniesieniu sprzeciwu od nakazu zapłaty wydanego w tym postępowaniu. Przepisy te, po przekazaniu sprawy do postępowania właściwego dla zgłaszanego roszczenia mają bowiem zastosowanie tylko w zakresie wezwania do usunięcia braków pozwu oraz jego uzupełnienia i to w sposób odpowiedni dla postępowania, w którym sprawa będzie rozpoznana. Wobec tego, postępowanie po wniesieniu sprzeciwu od nakazu zapłaty wydanego w elektronicznym postępowaniu upominawczym odbywa się już na podstawie innych przepisów niż przepisy o elektronicznym postępowaniu upominawczym, z tym zastrzeżeniem, że skutkiem nieusunięcia braków formalnych pozwu jest umorzenie postępowania, a nie zwrot pozwu. Oczywiście jest, iż doręczenie stronie pozwanej odpisu pozwu wywołuje skutki procesowe i materialnoprawne. Najważniejszym skutkiem procesowym jest powstanie co do roszczenia procesowego stanu sprawy w toku i to od tej chwili strona pozwana może wdać się w spór co do istoty sprawy. Stan sprawy w toku trwa aż do momentu uprawomocnienia się orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie, tj. wyroku albo postanowienia odrzucającego pozew lub umarzającego postępowanie.

W realiach niniejszej sprawy wymienione skutki doręczenia pozwanemu odpisu pozwu wystąpiły. Ponadto, co istotne, strona pozwana wnosząc sprzeciw od nakazu zapłaty wydanego w elektronicznym postępowaniu upominawczym wdała się w spór co do istoty sprawy, domagając się oddalenia powództwa w całości oraz zażądała zasądzenia od powódki na jej rzecz kosztów procesu, w tym wynagrodzenia profesjonalnego pełnomocnika procesowego. Jak wynika z treści zażalenia, powódka nie kwestionuje zaistnienia podstaw do umorzenia postępowania. Postanowienie o umorzeniu postępowania jest orzeczeniem kończącym postępowanie w instancji i zgodnie z treścią art. 108 k.p.c. § 1 i art. 109 § 1 k.p.c. obliguje sąd do rozstrzygnięcia o kosztach.

W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd Rejonowy nie uchybił regule wynikającej z treści art. 98 § 1 k.p.c. Zgodnie z treścią tego przepisu strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Przy tym zauważyć trzeba, iż przegrać sprawę można nie tylko w sensie merytorycznym, lecz również w sensie formalnym (w przypadku postanowienia kończącego postępowanie bez merytorycznego rozstrzygnięcia). W rozpatrywanej sprawie postępowanie zostało umorzone wskutek nieusunięcia przez stronę powodową braków pozwu, a więc jej roszczenie nie zostało uwzględnione. Tym samym, to powódka jest stroną przegrywającą sprawę, a w związku z tym, to ona winna zwrócić stronie pozwanej koszty tego postępowania. Wysokość ustalonych przez Sąd Rejonowy kosztów postępowania odpowiada przepisom powołanym w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia i nie budzi zastrzeżeń Sądu Odwoławczego. Zatem zaskarżone rozstrzygnięcie o kosztach postępowania jest zgodne z prawem.

W świetle powyższych rozważań Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł jak w punkcie I sentencji postanowienia.

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono w punkcie II sentencji postanowienia na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. Zażalenie powódki zostało oddalone, a więc to ona jest stroną przegrywającą sprawę w postępowaniu zażaleniowym. Wobec wniosku strony pozwanej o zwrot kosztów tego postępowania - należało je zasądzić od powódki na rzecz pozwanej. Zasądzona kwota 150 zł stanowi koszty zastępstwa prawnego ustalone w minimalnej wysokości na podstawie § 6 pkt 3 w zw. z § 12 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia

28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.